

FHFs «Langs kysten 2017» – Forebygging og kontroll av lakselus

Som del av FHF's storsatsing på forebygging og kontroll med lakselus arrangeres i høst en serie møter på ni ulike steder langs kysten. Det blir utveksling av ny kunnskap og erfaringer, fra forskning og fra operasjonell drift. Møtene blir viktige bidrag til bedret kontroll med lakselus på den enkelte lokalitet.

Generelt for møtene langs kysten er diskusjonstema forebyggende tiltak mot lakselus og hvordan forebyggende tiltak kan tas i bruk i en enhetlig strategi mot lakselus. Videre er det et fokus på å dele erfaringskunnskap om medikamentfrie metoder som fjerner lakselus av laksen og hvordan fiskevelferd blir ivarettatt i operasjoner som krever håndtering av laks og rensefisk.

I møtene er det lagt opp til kunnskapsformidling fra Nofima og Norsk regnesentral som tar utgangspunkt i resultater fra prosjektene; Medikamentfrie metoder ([MEDFRI](#)), Fiskevelferd ([FISHWELL](#)) og kunnskap om kontroll av lakselus ([Populasjonsmodell lakselus](#)).

LANGS KYSTEN 2017 – FOREBYGGING OG KONTROLL AV LAKSELUS

DATO	FHF-PROSJEKTNUMMER/ ANNET	STED
3. oktober 2017	Langs kysten 2017	Harstad

Faglige momenter som ble drøftet i møtet:

- Behandlingsstrategier – behandling ved enkeltmerd og lokalitetsbehandling, best practice
- IMM metoder – oppfølging og erfaringsutveksling
- Luseskjørt - strategisk bruk, fiskens adferd
- Lusetellinger – mobile stadier og generell praksis
- Rensefisk – rognkjeks, utbredelse og praksis
- Laser – anvendelse, dokumentasjon
- Ultralyd
- Avl – QLT fisk (Aquagen)

Ett av diskusjonstemaene i møtet var utfordringer med trengning og behov for mer kunnskap om beste praksis ved trengning under avlusningsoperasjoner.

Møtedeltakerne stilte spørsmål om hvordan en kan vite hvilke faktorer det er som er avgjørende for akutt dødelighet som kan opptå ved avlusningsoperasjoner. Der det gjennomføres overvåking og velferdsscreening av fisk ved uttesting av nye metoder, er man i tvil om en faktisk klarer å fange opp de rette faktorene som har sammenheng med akutt dødelighet.

I området rundt Harstad har man stor tro på og god erfaring med bruk av skjørt. Det spores optimisme ved at en kan komme langt med en forebyggende strategi ved å optimalisere dagens tilgjengelig tiltak som brakklegging, bruk av skjørt, rensefisk, og utsett av storsmolt.

Alle disse nevnte tiltakene innehar store forbedringspotensialer, og en videre systematisert uttesting og erfaringsutveksling kan komme til å bidra betydelig med tanke på å lykkes med en forebyggende strategi i kontroll av lakselus.

DATO	FHF-PROSJEKTNUMMER/ ANNET	STED
11. oktober 2017	Langs kysten 2017	Tromsø

Faglige momenter som ble diskutert i møtet:

- Lusesituasjon i området
- Behandlingsstrategier og soneinndeling
- Rognkjeks
- IMM metoder – tålegrenser for fisk, fiskevelferd
- Lave temperaturer – tålegrenser for fisk
- Luseskjørt
- Avl

Lusesituasjonen i området rundt Tromsø har vært lik i mange år ved at det erfares at det fra august blir tiltagende økning i antall lakselus. Men i de senere år har mer laksefisk i sjøen bidratt til større antall lakselus og behovet for flere verktøy mot lus er økt. For å forebygge mot lakselus bruker de fleste oppdretterne i området luseskjørt og mange kombinerer dette tiltaket med rognkjeks. Det erfares god effekt av luseskjørt og det formidles at det mest positive med bruk av skjørt er effekten en får på nyutsatt fisk.

Gode erfaringer er høstet ved å sette skjørt på merd før fisken settes ut, da blir fisken vant med skjørtet. Videre kan det være optimalt å holde fisken mest mulig uforstyrret i skjørtet. I området anbefales det å bruke skjørt mest mulig gjennom året, men utfordringer med oksygen dropp, og spørsmål rundt sammenheng ved skjørtbruk og påvisning av vintersår er problemstillinger som bør ses på.

Mange bruker rognkjeks som lusespiser i dette området, og man har varierende erfaringer. Rognkjeks krever god oppfølging, og det må tas hensyn til ved bruk av ulike ikke-medikamentelle avlusningsmetoder, noe som igjen kan gi utfordringer med skottelus.

I området er det i tillegg til skjørt og rognkjeks tatt i bruk IMM avlusere (thermolicer og hydrolicer). Det er et klart mål å holde bruken av pyretroider og hydrogenperoksid til et minimum, og dermed bevare effekten av disse lengst mulig. For å få til en videre optimalisering av kontroll mot lus i området, er det behov for videre kunnskap om bruk av IMM ved lave temperaturer, og klart behov for videre kapasitetsoppbygging av ulike IMM metoder. Det stilles videre et viktig spørsmål om det er forskjellige forhold som det bør tas hensyn til vår og høst, når det gjelder bruk av de ulike tiltakene en har tilgjengelig mot lus.

DATO	FHF-PROSJEKTNUMMER/ ANNET	STED
12. oktober 2017	Langs kysten 2017	Alta

I Finnmark er det utstrakt bruk av luseskjørt som den foretrukne forebyggende metoden mot lus. Praksis er å sette skjørtet på merden før utsett av fisk, og ta det av ved første badebehandling. Det brukes både permeable og tette skjørt, og det erfares ingen klar forskjell på hvordan ulike skjørt påvirker adferd til laksen.

Rognkjeks benyttes også i Finnmark og det erfares ulik praksis i forhold til eksempelvis fôringsregimer. Det etterlyses fokus og kunnskap om hvordan temperaturregime og mørketid påvirker rognkjeksen, for å kunne optimalisere rognkjeksbruk.

Kunnskap fra lakselus-forskning generelt, er hovedsakelig basert på forhold lenger sør i landet. Fra møtedeltagerne i Alta ble det tydelig etterlyst grunnleggende kunnskap om hvordan lysforhold (mørketid og midnattssol) og temperatur (spesielt lav sjøtemperatur om vinteren) påvirker lakselus-biologi og lakselusens smittepotensiale.

Generelt er det et ønske fra dette møtet om et større fokus på forhold og utfordringer i nord, samt at en ikke må glemme skottelusen. Det trengs mer grunnleggende kunnskap om skottelus, slik at denne parasitten også kan holdes under kontroll.